

Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland

Agenda voor de vergadering van het Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland op 6 februari 2014 om 10.30 uur te waterschapskantoor Terneuzen

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen van het verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 oktober 2013
3. Tussenrapportage (ter kennisneming)
4. Voorstel Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Sabewa Zeeland (ter vaststelling)
5. Voorstel Verantwoordings- en Controleprotocol Belastingen en Heffingen Sabewa Zeeland (ter vaststelling)
6. Voorstel Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Sabewa Zeeland (ter vaststelling)
7. Informatievoorziening aanslagoplegging (ter kennisneming)
8. Vergaderschema 2014 (ter vaststelling)
9. W.v.t.t.k. en rondvraag
10. Sluiting

Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland op 28 oktober 2013 in het waterschapskantoor te Terneuzen.

Aanwezig: wethouder Herselman (voorzitter), wethouder de Kunder, wethouder van Schaik, dhr. de Schipper (in de plaats van wethouder Meeuwisse), wethouder Totté, dijkgraaf Poppelaars, wethouder Hoek, de heer Meeuwsen, mevrouw Bosschaart- van Heukelom.

Afwezig met kennisgeving: Wethouder Schenk, wethouder Almekinders

1. Opening en mededelingen

- De heer Herselman meldt dat de wethouders Schenk en Almekinders met kennisgeving afwezig zijn.
- De heer Herselman meldt dat het punt met betrekking tot de ambtelijke vervanging dat dit punt wordt geagendeerd voor de vergadering van het dagelijks bestuur van 22 november 2013.

2. Vaststellen van het verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 juni 2013

- Met betrekking tot punt 7 op pagina 3 meldt de heer Herselman dat het incidentele tekort op de begroting van 2013 naar verwachting uitkomt op €140.000. Het is aan iedere afzonderlijke deelnemer hoe dit tekort in binnen de organisatie wordt verantwoord; dan wel door middel van de jaarrekening of bestuursrapportage. De heer de Kunder vraagt naar de situatie voor 2014. De heer Herselman meldt dat de extra kosten in de begroting met name zijn ontstaan door extra benodigde ICT-werkzaamheden. Dit zijn echter eenmalige kosten in de opstartfase. Dergelijke kosten worden niet verwacht voor 2014. De extra kosten worden naar rato omgeslagen over gemeenten en waterschap.
- De heer Meeuwsen meldt met betrekking tot het kwijtscheldingsbeleid het volgende. De afgelopen tijd is door Sabewa Zeeland gewerkt aan harmonisatie van regelgeving van deelnemers. Voor wat betreft de fiscale harmonisatie zijn brieven richting deelnemers zijn gestuurd waarin geadviseerd wordt verordeningen en regelgeving aan te passen, zodat Sabewa Zeeland een eenduidig beleid voert. Daarnaast is op 13 september naar gemeenten een brief gestuurd over het kwijtscheldingsbeleid. Ambtelijk heeft Sabewa Zeeland een terugkoppeling ontvangen dat deze wijzigingen zijn doorgevoerd. De heer van Schaik meldt dat bij de totstandkoming van Sabewa Zeeland de afspraak is gemaakt dat de deelnemers vrij zijn in de vormgeving van het beleid met betrekking tot de wijze van belasting heffen. De heer Meeuwsen licht toe dat bij de brief een bijlage is gevoegd waarin de verschillen in regelgeving van deelnemers zijn uiteengezet. Verder is, naar aanleiding van de afspraken die gemaakt zijn tijdens het de vergadering van het algemeen bestuur op 7 december 2012, aangegeven dat *getracht* moet worden deze regelgeving te harmoniseren. De brief heeft een adviserend karakter om zoveel als mogelijk het beoogde efficiencyvoordeel te behalen. Uitgangspunt blijft

dat de gemeenteraden en Algemene vergadering het fiscale beleid bepalen.

3. Tussenrapportage, ter kennisneming

- De heer Totté geeft aan dat de heer Almekinders zich zorgen maakt over de gegevensconversie. De heer Meeuwsen meldt dat goed overleg is tussen de ICT-coördinatoren. De heer Meeuwsen benadrukt dat tijdige en juiste aanlevering van gegevens van de gemeenten van groot belang is voor de voortgang van het proces. Omdat de heer Almekinders bij onderhavige vergadering niet aanwezig kan zijn, heeft hij zijn inbreng per mail gestuurd naar wethouder Totté. Met betrekking tot het punt 'liquiditeit' vraagt de heer Almekinders of voor iedereen voldoende helder is hoe voor wat betreft bevoorschotting wordt omgegaan met het 1e kwartaal van 2014. De heer Meeuwsen meldt dat hierover overleg is met de afdelingshoofden financiën.
- Met betrekking tot de voortgang van afdoening van kwijtscheldingsverzoeken merkt de heer van Schaik op dat er achterstanden zijn. De heer Herselman meldt dat gestreefd wordt het grootste deel in november 2013 af te doen. De heer Meeuwsen meldt dat in de afdoening van de verzoeken grote stappen zijn gemaakt. In dit verband is in het MT ook gesproken over het verlof tussen kerst en oud en nieuw. De heer Meeuwsen meldt dat een aantal kwijtscheldingsverzoeken is uitbesteed en daarnaast binnen de teams is geschoven, zodat de werkzaamheden voor de kwijtschelding met prioriteit worden behandeld. Iedere week wordt in het MT de afweging gemaakt. Indien nodig wordt externe capaciteit ingeschakeld.
- De heer de Kunder vraagt naar punt liquiditeit. Met BNG en ministerie wordt gewerkt aan systeem waardoor SZ geld niet afroemt aan staat. Hoe zit de koppeling tussen gemeenten en SZ? De heer Meeuwsen licht toe: aan de hand van begrote belastingopbrengsten een staatje maken en aan het eind van jaar een afrekening wordt gemaakt.
- Deelnemersbijdrage: de heer Herselman meldt dat dit achterhaald is. Voor januari maandelijks bevoorschotting afgesproken.

4. Tweede kwartaalrapportage, ter kennisneming

- De heer Almekinders heeft per mail opgemerkt dat de rapportage wellicht nog meer inzicht geeft wanneer in de rapportage onderscheid wordt gemaakt tussen de WOZ-bezwaren en overige bezwaren. De heer Meeuwsen is het hiermee eens en zal dit onderscheid in de volgende rapportage aanbrengen. Verder merkt de heer Almekinders op dat voor wat betreft de prognose voor gemeente Sluis de toeristenbelasting hieraan zal moeten worden toegevoegd (dagtekening 31 oktober 2013). De heer Meeuwsen meldt dat dit wordt toegevoegd. Ten slotte vraagt de heer Almekinders, gegeven het feit dat de prognose in alle gevallen gelijk is aan primitieve ramingen in de begrotingen in de gemeenten, hoe wordt omgegaan met wijzigingen? De heer Meeuwsen zegt toe dat hij met betrekking tot dit punt in overleg zal gaan met het afdelingshoofd financiën van de gemeente Sluis.
- De heer van Schaik vraagt naar het aantal afgedane kwijtscheldingsverzoeken van gemeente Terneuzen. De heer Meeuwsen licht toe dat de cijfers betrekking hebben op de handmatig ingediende verzoeken van 2013. Het aantal automatische kwijtscheldingsverzoeken

die doorlopen vanaf vorig jaar zijn hierin niet meegenomen. De heer Meeuwsen meldt dat het aantal kwijtscheldingsverzoeken enorm toeneemt. De heer Meeuwsen zegt toe dat hij de heer van Schaik een overzicht zal sturen waarin het aantal automatische kwijtscheldingsverzoeken eveneens is opgenomen.

- De heer Meeuwsen meldt met betrekking tot het aantal WOZ-bezwaren dat voor 400 bezwaren nog gewerkt wordt aan de taxatieadviezen. Hiervoor is genoeg capaciteit aanwezig binnen Sabewa Zeeland. Het probleem in de capaciteit schuilt in het proces van verwerking tot een uitspraak. Op dit moment wordt hieraan voorrang verleend. Daarnaast zijn er nog een klein aantal heffingsbezwaren. Op dit moment is 83 procent van de heffingsbezwaren afgedaan.
- De heer Hoek vraagt of dit overzicht bekend is bij de afdeling financiën. De heer Meeuwsen geeft aan dat er regelmatig overleg is met de afdelingshoofden financiën, waarin deze overzichten uitvoerig besproken worden.

5. **Voorstel telefonische bereikbaarheid (ter besluitvorming)**

- De heer Poppelaars vraagt naar de actie vanuit het dagelijks bestuur om de dienstverlening op de website te verbeteren. De heer Meeuwsen meldt dat Sabewa Zeeland contactformulieren voor de verschillende teams op de website heeft geplaatst. Deze zijn tot nu toe goed bevallen bij de medewerkers. Daarnaast meldt de heer Meeuwsen dat in de communicatie bij de aanslag geprobeerd zal worden om de burger te sturen naar een reactie op de website. Daarnaast wordt een koppeling met Digi-D ontwikkeld. Dit wordt in gang gezet. De heer de Kunder vraagt naar de mogelijkheden voor een klantencontact centrum. De heer Meeuwsen meldt dat een frontoffice/backoffice model niet mogelijk is, omdat Sabewa Zeeland qua personeelscapaciteit hier niet op is ingericht. De heer Meeuwsen benadrukt dat Sabewa Zeeland streeft naar het ontwerpen van een digitaal klantencontactcentrum, door het ontwikkelen van digitale mogelijkheden.

6. **Voorstel klachtenregeling (ter besluitvorming)**

- Akkoord

7. **Voorstel advies positie teamleider Innen (VERTROUWELIJK)**

- De heer Herselman licht toe dat dit voorstel in het AB komt vanwege de eventuele financiële consequenties. Na het laatste DB is contact geweest tussen Sabewa Zeeland en gemeente Terneuzen. Optie 1 is door gemeenten Terneuzen overwogen, maar niet mogelijk bevonden. De heer van Schaik licht toe dat gemeente Terneuzen wel bereid is mee te werken, maar dat niemand in de gemeente Terneuzen voor de functie van teamleider Innen in aanmerking komt of hiertoe bereid is. De heer van Schaik meldt verder dat hij van mening is dat de personeelsproblemen bij Sabewa Zeeland behoren te liggen en niet bij de deelnemers. De heer van Schaik vraagt hoe optie 3 eruit ziet? De heer Herselman meldt dat deze optie samenhangt met de eventuele aansluiting van gemeente Veere. Volgende week staat een overleg gepland met gemeente Veere. De hoop is gevestigd op het feit dat eventuele aansluiting van gemeente Veere een en ander oplost door te schuiven binnen de personeelsformatie. Gevraagd wordt naar mogelijke interne kandidaten. De heer Meeuwsen benadrukt dat bij de belangstellingenregistratie weinig interesse is getoond in de

functie van teamleider Innen. Wellicht dat er capabele medewerkers zijn, echter deze hebben geen leidinggevende ervaring. De heer Totté merkt op dat wellicht ook een tijdelijk oplossing kan gekozen worden en daarbij eventuele afspraken met Veere gemaakt kunnen worden over het vroegtijdig overdragen van personeel naar Sabewa Zeeland.

- Het algemeen bestuur besluit het voorstel, zonder een besluit te nemen doch met inachtneming van de opmerkingen, wederom voor te leggen aan het dagelijks bestuur. Mevrouw Bosschaart-van Heukelom agendeert het voorstel voor het dagelijks bestuur van 22 november 2013.

9. W.v.t.t.k.

10. Rondvraag en sluiting

- De heer Hoek meldt dat er in de publiciteit een en ander te doen is met betrekking tot de waardering van windturbines op het eiland Tholen. Door het Binnenlands Bestuur is hierover een stukje geschreven. De heer Hoek meldt dat naar aanleiding van ingediende bezwaren (2011/2012) tegen de WOZ waarden van woningen in Anna Jacobapolder en Sint Philipsland er intern uitgangspunten voor het taxeren van woningen in de buurt van windturbines zijn uitgewerkt. Aansluiting is gezocht bij uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven. Inmiddels zijn er in 2013 in dit gebied meerdere woningen verkocht die aangeven dat een waardevermindering voor windturbines niet meer van toepassing is. De heer Hoek verwacht dat hierover aanvullende vragen zullen worden gesteld.

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Sabewa Zeeland in de vergadering van 2 december 2013.

**J.H. Herselman,
Voorzitter**

**mr. A.J. Meeuwsen,
directeur**

Tussenrapportage DB / AB 6 februari 2014

Gemeente Veere

Het college van B & W van de gemeente Veere heeft, in haar vergadering van 17 december 2013, geen besluit genomen over al dan niet aansluiten bij Sabewa Zeeland. In de raadscommissie van 20 januari 2014 is over dit onderwerp verder gesproken en op 6 februari 2014 wordt een definitief besluit verwacht.

Interne Controle

Met de interne controle is begin december 2013 gestart. Dit betekent, dat nu in eerste aanleg is begonnen met de rechtmatigheidscontrole binnen alle softwareapplicaties - 9 - van de deelnemers. Daarnaast is gestart met de afstemming van de bij SaBeWa Zeeland in gebruik zijnde applicatie Civision Innen en de bij de gemeenten Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal en Tholen in gebruik zijnde applicatie Civision Middelen.

Daarnaast is een afspraak gemaakt met de accountant om te bezien welke overige werkzaamheden nog verricht moeten worden om te komen tot een situatie, die eind februari 2014 moet resulteren in een goedkeurende verklaring voor de deelnemers.

Stand van zaken bezwaren / afdoening verzoeken om kwijtschelding

Bijgaand treft u een actueel overzicht aan. Inmiddels is de werkvoorraad teruggebracht naar een meer aanvaardbaar niveau. Overigen worden nog steeds verzoeken om kwijtschelding over 2013 ingediend. Deze worden in volgorde van binnenkomst afgedaan.

De leden van het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur: 2 december 2013
agendapunt:

bijlage : 1
onderwerp : ControleVerordening

Terneuzen, 22 november 2013

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Op grond van artikel 34 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland dient het algemeen bestuur de regels vast te stellen met betrekking tot de controle van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden. Deze regels dienen ondermeer te waarborgen dat de rechtmatigheid en doelmatigheid van de administratie en het beheer worden getoetst. Tevens dienen de regels te voorzien in de aanwijzing van de accountant. In bijgaande verordening is een en ander uitgewerkt.

Voorstel

Wij stellen u voor de ControleVerordening Sabewa vast te stellen conform bijgevoegd ontwerp.

Het dagelijks bestuur
van Sabewa Zeeland

J.H. Herselman,
voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Sabewa Zeeland

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland besluit,

gelet op artikel 34 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland,

vast te stellen:

de Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Sabewa Zeeland.

Artikel 1: Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Accountant:

- registeraccountant of,
- accountant-administratieconsulent met een aantekening in het inschrijvingsregister als bedoeld in artikel 36, tweede lid, onderdeel i, van de Wet op het accountantsberoep of,
- organisatie waarin voor de accountantscontrole bevoegde accountants samenwerken, belast met de hierna onder b genoemde accountantscontrole.

b. Accountantscontrole:

De in artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling bedoelde controle uitgevoerd door de door het algemeen bestuur benoemde accountant van:

- het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de rechtmatigheid van de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties;
- het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken; waarbij de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van het zesde lid van artikel 213 Gemeentewet, in acht worden genomen.

c. Administratie:

Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens alsmede het verstrekken van informatie ten behoeve van besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van Sabewa Zeeland en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

- d. Financieel beheer:
het totaal van de activiteiten die er voor zorgen dat de uitvoering van het in de begroting opgenomen, vastgestelde beleid volgens de gestelde plannen en doelen en binnen de gestelde kaders plaatsvindt en dat de financiële positie daarmee in overeenstemming is.
- e. Rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole:
het overeenstemmen van het tot stand komen van financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole gemeenten.
- f. Deelverantwoording:
een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatie-eenheid binnen de organisatie van Sabewa-Zeeland, welke verantwoording onderdeel uit maakt van de jaarrekening.
- g. Verantwoording belastingadministraties:
de ten behoeve van de verslaglegging van elke deelnemer opgestelde verantwoording van de administratie van de opgelegde aanslagen en de ingevorderde belastingen, welke geen onderdeel uit maken van de jaarrekening van Sabewa Zeeland.

Artikel 2: Opdrachtverlening accountantscontrole

- 1. Het dagelijks bestuur bereidt in overleg met het algemeen bestuur de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
- 2. Het algemeen bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties (en afwijkende rapporteringstoleranties) bij de controle van de jaarrekening;
 - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbases en goedkeuringstoleranties (en afwijkende rapporteringstoleranties);
 - c. de per deelnemer te controleren verantwoordingen van de belastingadministratie en de daarbij toe te passen omvangsbases en goedkeuringstoleranties (en afwijkende rapporteringstoleranties);
 - d. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - e. de eventueel aanvullende tussentijdse controles;
 - f. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering;
en voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar;
 - g. de posten van de jaarrekening, deelverantwoordingen en verantwoording belastingadministraties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden;
 - h. de producten en of organisatie onderdelen van Sabewa Zeeland met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden.

3. In afwijking van het gestelde in lid 2, letters g en h, kan het algemeen bestuur in het programma van eisen opnemen, dat het algemeen bestuur jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant vaststelt de posten van de jaarrekening, de producten of organisatie onderdelen van Sabewa Zeeland, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.
4. In geval van Europese aanbesteding van de accountantscontrole stelt het algemeen bestuur voor de selectie van de accountant de selectiecriteria vast en per selectie criterium de bijbehorende weging vast.
5. De accountantscontrole wordt opgedragen aan een door het algemeen bestuur te benoemen accountant. De benoeming van de accountant geschiedt voor een periode van maximaal vijf jaar.
6. Het dagelijks bestuur verleent de opdracht aan de accountant, ter uitvoering van de eisen en criteria bedoeld in het tweede tot en met het derde lid en het benoemingsbesluit bedoeld in het vijfde lid van dit artikel.

Artikel 3: Protocol accountantscontrole

1. Voorafgaand aan de accountantscontrole van de jaarrekening legt het algemeen bestuur in het “controleprotocol” in ieder geval vast wat de reikwijdte van het interne rechtmatigheidstraject is en wat de rol van de accountant ten aanzien van rechtmatigheid is.
2. In het eerste lid bedoelde protocol wordt in ieder geval ingegaan op:
 - a. de regelgeving die in het kader van het rechtmatigheidstraject in beschouwing moet worden genomen (het normenkader);
 - b. de rechtmatigheidscriteria die in beschouwing moeten worden genomen;
 - c. de aspecten die binnen het voorwaarden criterium in beschouwing worden genomen;
 - d. de goedkeuringstoleranties die worden gehanteerd;
 - e. de rapporteringstoleranties die worden gehanteerd;
 - f. de looptijd van het protocol;
 - g. de eventuele posten van de jaarrekening, posten van de deelverantwoordingen, producten en organisatie onderdelen van Sabewa Zeeland, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden;
3. Voorafgaand aan de accountantscontrole van de verantwoording van de belastingadministraties wordt door het algemeen bestuur en door de deelnemers een “Verantwoordings- en controleprotocol Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland inzake belastingen en heffingen” vastgesteld.

Artikel 4: Informatie verstrekking door het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening conform de geldende interne- en externe regelgeving en legt deze aan de accountant voor ter controle.

2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende stukken voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het dagelijks bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle hem bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen aan het algemeen bestuur voor uiterlijk 1 april van het jaar dat volgt op dat waarop de jaarrekening betrekking heeft.
5. Alle informatie die na afgifte van de controleverklaring en voor de behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.

Artikel 5: Inrichting van de accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.
2. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt (periodiek) afstemmingsoverleg plaats tussen de accountant en vertegenwoordigers van algemeen en dagelijks bestuur alsmede medewerkers van de organisatie.

Artikel 6: Toegang tot informatie

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, andere ruimten en informatiedragers van Sabewa Zeeland.
2. De accountant is bevoegd om van alle bestuurders en ambtenaren mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de desbetreffende ambtenaren hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle organisatie-eenheden van Sabewa Zeeland zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten, balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de desbetreffende ambtenaren hieraan hun medewerking verlenen.

Artikel 7: Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de door het algemeen bestuur benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het dagelijks bestuur is voor de controle van de rechtmatige besteding van subsidies bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van Sabewa Zeeland is.
3. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden (Belastingdienst, ABP, Sociale verzekeringsbank, CBS, e.d.) en neemt hierbij de gestelde controle eisen in acht. Indien een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, verleent het dagelijks bestuur de opdracht daartoe aan de door het algemeen bestuur aangewezen accountant, tenzij het in het belang van Sabewa Zeeland is de opdracht aan een andere accountant te verlenen.
4. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording van de belastingadministraties van elke deelnemer conform het "Verantwoordings- en controleprotocol Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland".

Artikel 8: Rapportering

1. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het dagelijks bestuur en vraagt hij het dagelijks bestuur daarop te reageren. Indien de accountant na het overleg met het dagelijks bestuur daarover de mening blijft toegedaan dat de geconstateerde afwijkingen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij dit aan het algemeen bestuur en vermeldt hij daarbij de reactie van het dagelijks bestuur.
2. In aanvulling op het in de wet voorgeschreven verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde (deel)controles verslag uit over zijn bevindingen van niet bestuurlijk belang aan de ambtenaar van wie het geldelijk beheer, de administratie en of de beheersdaden zijn gecontroleerd, de leidinggevende van de afdeling waar de ambtenaar werkzaam is, de directeur dan wel andere daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur op deze stukken te reageren. De accountant kan, voorafgaand aan de behandeling in het algemeen bestuur, de jaarverslaggeving en het verslag van bevindingen met (een voor dit doel door het algemeen bestuur ingestelde vertegenwoordiging van) het algemeen bestuur bespreken.

Artikel 9: Inwerkingtreding

Deze verordening treedt met ingang van 1 januari 2013 .

Artikel 10: Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als “Controleverordening Sabewa Zeeland”.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland op 6 februari 2014,

J.H. Herselman,
voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

De leden van het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur:
agendapunt:

6 februari 2014

bijlage : controleprotocol
onderwerp :controleprotocol inzake belastingen
en heffingen boekjaar 2013

Terneuzen, 16 januari 2014

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Sabewa Zeeland voert voor de deelnemers de heffing en inning van belastingen en heffingen uit. Echter de gehele financiële stroom die met die regelingen gemoeid is, wordt in de begroting van de deelnemers opgenomen en in de jaarrekening van de deelnemers verantwoord. De accountant van de deelnemers zal voor juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de verantwoording moeten steunen op de werkzaamheden die de externe accountant van Sabewa Zeeland heeft verricht. Deze werkzaamheden en de uitgebrachte rapportage dient voor de accountant van de deelnemers voldoende controle-informatie te bieden, zodat aanvullende auditinstructies, reviewgesprekken en / of werkzaamheden niet nodig zullen zijn. Per deelnemer zal een individuele verantwoording met controleverklaring verstrekt worden. Bij de werkzaamheden voor deze controleverklaring wordt dan rekening gehouden met de goedkeurings- en rapporteringstolerantie van de individuele deelnemer.

Met voorliggend Verantwoordings- en controleprotocol wordt invulling gegeven aan de wijze van verantwoorden, de verantwoordelijkheden van deelnemers (aanleveren juiste gegevens), de verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling en de verantwoordelijkheden van de accountant van Sabewa Zeeland.

Voorstel

Voorgesteld wordt het model Verantwoordings- en controleprotocol Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland inzake belastingen en heffingen boekjaar 2013 vast te stellen.

Het dagelijks bestuur van
Sabewa Zeeland,

J.H Herselman,
Voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

**VERANTWOORDINGS- EN CONTROLEPROTOCOL
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING
SABEWA ZEELAND INZAKE BELASTINGEN
EN HEFFINGEN BOEKJAAR 2013**

GEMEENTE / WATERSCHAP

Datum : 2 november 2013

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verantwoording.....	5
3	Accountantscontrole	6
	Bijlage I Model Verantwoording GMR Sabewa Zeeland	8
	Bijlage II Normenkader van de gemeente / het waterschap.....	12
	Bijlage III Model controleverklaring	14

1 Inleiding

1. De gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland voert voor de gemeente / het waterschap de heffing en inning uit van de onderstaande belastingen en heffingen zoals opgenomen in de bijlage bij de Gemeenschappelijke Regeling.
2. Sabewa Zeeland neemt in de eigen begroting, administratie en verantwoording uitsluitend de eigen kosten en directe opbrengsten op. De vaststelling en inning van belastingen en heffingen voor de gemeente / het waterschap zijn niet in de begroting, administratie en verantwoording van Sabewa Zeeland opgenomen.
3. De gemeente / het waterschap legt in haar jaarrekening o.a. verantwoording af van de in het boekjaar te ontvangen en ontvangen belastingen en heffingen alsmede van de verleende verminderingen en gedane kwijtscheldingen.
4. De gemeente / het waterschap moet voor de financiële verantwoording in haar jaarrekening en de controle daarvan mede kunnen steunen op de opgave van Sabewa Zeeland omtrent de vaststelling, aanslagoplegging en inning van belastingen en heffingen en op de waarborgen in de administratieve organisatie en interne beheersing bij Sabewa Zeeland.
5. De gemeente / het waterschap heeft behoefte aan externe controle op de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingen van Sabewa Zeeland. De externe accountant van de gemeente / het waterschap moet gebruik kunnen maken van de bevindingen van de accountant van Sabewa Zeeland en de eventuele rapportages inzake de administratieve organisatie en interne beheersing van deze accountant.
6. De reikwijdte van de financiële verantwoording en daarmee van de verantwoordelijkheid van Sabewa Zeeland betreft de juiste, volledige en rechtmatige verwerking van door de gemeente / het waterschap aangedragen basis- en brongegevens en tarievenbesluiten in relevante bestanden, opgelegde aanslagen, kwijtscheldingen en verminderingen en geïnde bedragen.

2 Verantwoording

7. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland dient jaarlijks vóór 15 februari een financiële verantwoording in bij de gemeente / het waterschap van de over het afgelopen boekjaar opgelegde aanslagen, heffingen, opbrengsten, verminderingen, kwijtscheldingen en debiteurensaldi en indien van toepassing overige saldi van belastingtussenrekeningen per balansdatum van de belastingen en de heffingen. De verantwoording is opgesteld volgens het model in bijlage I. Bij de verantwoording wordt een overzicht gevoegd van de bron- en basisgegevens en tarievenbesluiten, die door de gemeente zijn aangeleverd en op basis waarvan Sabewa Zeeland de heffing en inning verzorgt.
8. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland verklaart dat de financiële verantwoording Sabewa Zeeland van de gemeente / het waterschap een juist en volledig overzicht bevat van de op basis van de door de gemeente aangeleverde basisgegevens vastgestelde, geheven, nog te heffen, nog te verminderen en nog te innen belastingen. Tevens verklaart het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland dat de in deze opgave verantwoorde bedragen financieel rechtmatig tot stand zijn gekomen.
9. De verantwoordelijkheid van Sabewa Zeeland voor de financiële rechtmatigheid van de in de verantwoording Sabewa Zeeland ten behoeve van de gemeente / het waterschap opgenomen bedragen houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoordelijkheid omvat tevens het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem gericht op het juist en volledig weergeven in de financiële verantwoording van opbrengsten en saldi van belastingen en heffingen, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving.
10. De voor de verantwoording over rechtmatigheid relevante begrippen zijn opgenomen in de geldende wettelijke regelingen van artikel 212 Gemeentewet / artikel 108 Waterschaps-wet.
11. De voor de verantwoording van financiële rechtmatigheid relevante wet- en regelgeving is opgenomen in het normenkader in bijlage II.

3 Accountantscontrole

12. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland draagt ervoor zorg dat uiterlijk 15 maart na afloop van het betreffende boekjaar de controleverklaring omtrent de juistheid en volledigheid van de in artikel 7 bedoelde verantwoording, uitgaande van de door de gemeente / het waterschap aangeleverde basisgegevens en tarievenbesluiten aan de gemeente / het waterschap beschikbaar is gesteld. De controleverklaring omvat mede de vaststelling of de in de verantwoording opgenomen bedragen financieel rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen voldoen aan het normenkader, dat is opgenomen in de relevante wet- en regelgeving, zoals is opgenomen in bijlage II.
13. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de financiële verantwoording Sabewa Zeeland ten behoeve van de gemeente / het waterschap en de voldoening aan de in dit protocol gestelde eisen. De accountant is verantwoordelijk voor de controle van de juistheid en volledigheid van deze verantwoording en de voldoening aan de in dit protocol gestelde eisen inzake de financiële rechtmatigheid. De uitkomsten van zijn werkzaamheden komen tot uiting in de door hem af te geven controleverklaring en een verslag van bevindingen (accountantsverslag).
14. De bij de controle, oordeelsvorming en rapportering gehanteerde en in onderstaande tabel genoemde toleranties hebben betrekking op de totaalbedragen van de verantwoording.

Goedkeurings-tolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	<= 1%	>1% < 3%	-	=> 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	<= 3%	>3% < 10%	>= 10%	-

Van de bedragen die op grond van bovenstaande tabel tot stand komen wordt vervolgens 80% genomen. Deze afslag vindt plaats omdat de controle van deelverantwoordingen zeker lager dient te zijn dan van de jaarrekeningtoleranties. Tevens wordt op deze manier rekening gehouden met het feit dat de goedkeuringstolerantie van de deelnemers op basis van hun jaarrekening op het moment van controle van de verantwoording door Sabewa Zeeland nog niet bekend is.

15. De controleverklaring wordt opgesteld conform het model in bijlage III.
16. De voor de controle van de rechtmatige totstandkoming relevante begrippen zijn opgenomen in de geldende wettelijke regelingen van artikel 212 en 213 Gemeentewet en van artikel 108 en 109 Waterschapswet. Het voor de controle van de rechtmatige totstandkoming geldende normenkader is opgenomen in bijlage II.
17. Bij de controleverklaring wordt een verslag van bevindingen gevoegd waarin de accountant zijn bevindingen en aanbevelingen inzake de administratieve organisatie en interne beheersing opneemt voor zover deze bij de controle van de verantwoording zijn opgekomen. Dit verslag bevat tevens alle niet gecorrigeerde fouten, die gedurende de accountantscontrole zijn vastgesteld. Daarbij wordt een rapporteringstolerantie gehanteerd van 10% van de goedkeuringstolerantie, dan wel de lager vastgestelde rapporteringstolerantie van de deelnemer.

18. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland voegt bij het verslag van bevindingen van de accountant een toelichting met haar visie op en opvolging van aanbevelingen.
19. Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland zal desgevraagd haar medewerking verlenen aan een door de accountant van de gemeente / het waterschap gevraagde review op de werkzaamheden van haar accountant inzake de verantwoording.

Het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland,

J.H. Herselman,
voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

Bijlage I Model Verantwoording GMR Sabewa Zeeland

Belastingen / heffingen: Gemeente / het waterschap	1 Begroting 2013	2 Opgelegd t/m december 2013	3 Nog op te leggen	4 Jaarrekening (2+3)	5 Resultaat (1-4)
Opbrengst heffingsjaar 2013					
Gespecificeerd naar belastingsoort/heffing					
Totaal bruto opbrengst					
Kwijtscheldingen gespecificeerd naar belastingsoort					
Totaal kwijtschelding					
Oninbaar (gespecificeerd naar belastingsoort) afgeboekt (indien niet via voorziening)					
Vergoede / ontvangen rente					
Totaal netto heffingsjaar 2013					

Belastingen / heffingen: Gemeente / het waterschap	1 Opgenomen in jaarrekening 2013	2 Opgelegd t/m december 2013	3 Nog op te leggen	4 Jaarrekening (2+3)	5 Resultaat (1-4)
Opbrengst voorgaande jaren					
(gespecificeerd belastingsoort)					
Totaal bruto opbrengst					
Kwijtschelding					
Gespecificeerd naar belastingsoort					
Totaal kwijtschelding					
Oninbaar (gespecificeerd naar belastingsoort) afgeboekt (indien niet via voorziening)					
Vergoede / ontvangen rente					
Totaal opbrengst 2013					

Belastingen / heffingen: Gemeente / het waterschap	Stand 1-1-2013	Afgeboekt	Toe te voegen	Stand 31-12-2013
Voorziening belastingdebiteuren (specificatie per jaar)				
Specificatie per belastingsoort				
Totaal voorziening belastingdebiteuren				

Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland verklaart dat de verantwoordingen volledig en juist zijn alsmede rechtmatig tot stand zijn gekomen op basis van het bij deze verantwoording gevoegde overzicht met basis- en brongegevens en tarievenbesluiten en in overeenstemming met de eisen van het verantwoordings- en controleprotocol 2013.

Plaats

Datum

Ondertekening:

(handtekening)

(handtekening)

Naam

Naam

Functie

Functie

Bijlage II Normenkader van de gemeente / het waterschap

Voor de naleving en toetsing van rechtmatigheid gelden de volgende onderdelen van het door de gemeenteraad (of college van Burgemeester en Wethouders) van de gemeente / algemene vergadering van het waterschap op (datum) vastgestelde normenkader 2013.

Wetten en wettelijke regelingen (extern normenkader)

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Gemeentelijke- / waterschapsregelingen (intern normenkader)	Datum/versienummer
---	--------------------

-
-
-
-
-

-
-
-
-
-

Bijlage III Model controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente /Dagelijks Bestuur van Waterschap.....

Wij hebben bijgaande, door ons gewaarmerkte financiële verantwoording Sabewa Zeeland ten behoeve van de gemeente XXX / het waterschap YYY gecontroleerd. De “financiële verantwoording Sabewa Zeeland” van de gemeente XXX /waterschap YYY is opgesteld door de Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur van de Sabewa Zeeland

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële verantwoording in overeenstemming met de vereisten van het Verantwoordings- en controleprotocol Sabewa Zeeland inzake Belastingen en heffingen boekjaar 2013 van de gemeente XXX / het waterschap YYY.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Dit houdt onder meer in dat de verantwoording zowel de baten, lasten als het debiteurensaldo getrouw dient weer te geven en dat de in de verantwoording verantwoorde baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met het “Verantwoordings- en controleprotocol Sabewa Zeeland inzake Belastingen en heffingen boekjaar 2013”.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording Sabewa Zeeland op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Verantwoordings- en controleprotocol Sabewa Zeeland inzake Belastingen en heffingen boekjaar 2013 van de gemeente XXX / het waterschap YYY. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bij de bepaling van de goedkeuringstolerantie zijn wij uitgegaan van een bedrag van € BEDRAG, zijnde 0,8% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves volgens de begroting 2013 van de gemeente XXX / het waterschap YYY ad € BEDRAG.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording Sabewa Zeeland. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording aanslagoplegging geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de financiële verantwoording Sabewa Zeeland en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente XXX / het waterschap YYY.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording Sabewa Zeeland.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de financiële verantwoording

Naar ons oordeel geeft de financiële verantwoording Sabewa Zeeland van de Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland ten behoeve van de gemeente XXX / het waterschap YYY de opbrengsten van de belastingen en heffingen in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en rechtmatig weer in overeenstemming met de vereisten van de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke belastingverordeningen, die zijn opgenomen in het Verantwoordings- en controleprotocol Sabewa Zeeland inzake Belastingen en heffingen boekjaar 2013 van de gemeente XXX / het waterschap YYY.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De “financiële verantwoording Sabewa Zeeland” ten behoeve van de gemeente XXX / het waterschap YYY over het jaar 2013 is opgesteld voor de gemeente XXX / het waterschap YYY met als doel het bestuur van Sabewa Zeeland in staat te stellen te voldoen aan de met de gemeente XXX / het waterschap YYY gesloten overeenkomst XXXXX. Hierdoor is de “financiële verantwoording Sabewa Zeeland” mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. De “financiële verantwoording Sabewa Zeeland met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur van Sabewa Zeeland en de gemeente XXX / het waterschap YYY en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

.....(plaatsnaam),(datum)

Deloitte Accountants BV

(partner)

De leden van het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur: 6 februari 2014
agendapunt:

bijlage : controleprotocol
:controleprotocol voor de
onderwerp accountantscontrole op de jaarrekening van
Sabewa Zeeland

Terneuzen, 16 januari 2014

Geachte heer, mevrouw,

Op grond van artikel 3 van de Controleverordering Sabewa Zeeland dient het algemeen bestuur de regels vast te leggen met betrekking tot de reikwijdte van het interne rechtmatigheidsstraject en wat de rol van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid is. In het protocol wordt verder ingegaan op het de in artikel 3, lid 2, genoemde punten van de Controleverordering Sabewa Zeeland. Het Controleprotocol is van toepassing vanaf de boekjaren 2013, wel zullen indien nodig de bijlagen: 1. het Normenkader en 2. de nadere toelichting op begrotingsafwijkingen (jaarlijks) geactualiseerd worden.

Het Normenkader bevat de externe wet- en regelgeving en de interne door het algemeen bestuur vastgestelde regelgeving met bepalingen over financiële beheershandelingen. De Nadere toelichting op begrotingsafwijkingen gaat in op de soorten begrotingsafwijkingen (Commissie BBV: kadernota rechtmatigheid) en welke begrotingsoverschrijdingen of -overschrijdingen passen binnen het door u vastgestelde beleid en derhalve rechtmatig zijn.

Voorstel

Wij stellen u voor het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Sabewa Zeeland vast te stellen conform bijgevoegd ontwerp.

Het dagelijks bestuur
van Sabewa Zeeland

J.H. Herselman,
voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING VAN SABEWA ZEELAND

Datum : 16 januari 2014
Versie : 1.0

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Doelstelling	3
1.2	Wettelijk kader.....	3
2	Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)	4
3	Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties	5
4	Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria.....	6
5	Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing	7
5.1	Rapportering door dagelijks bestuur	8
6	Rapportering accountant	9
	Bijlagen	10
	Bijlage I Normenkader	12
	Bijlage 2 Nadere toelichting op begrotingsafwijkingen	13

1 Inleiding

Op grond van uw besluit van 7 december 2012 is het onderzoek naar de jaarrekening 2013 opgedragen aan Deloitte Accountants B.V. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole moet het algemeen bestuur een aantal zaken nader regelen, hetgeen in dit controleprotocol op hoofdlijnen plaatsvindt.

Dit protocol is van toepassing op de controle van de jaarrekeningen vanaf 2013. Object van controle is de jaarrekening en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland. Het is niet van toepassing op de controle van de verantwoording belastingen en heffingen van de deelnemers. Hiervoor is een apart verantwoordings- en controleprotocol van toepassing met afwijkende goedkeuringstoleranties. Wel is bij eerder genoemd besluit de controle van de belastingadministraties opgedragen aan het zelfde accountantskantoor.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel aan de accountant nadere aanwijzingen te geven over de reikwijdte van de accountantscontrole in het kader van het rechtmatigheidstraject, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening.

Het algemeen bestuur kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen.

1.2 Wettelijk kader

Artikel 213 Gemeentewet, respectievelijk artikel 109 van de Waterschapswet schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393, eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet, resp. artikel 103 van de Waterschapswet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. Dit is opgenomen in artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling en verder uitgewerkt in de Controleverordening Sabewa Zeeland.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het algemeen bestuur nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat Sabewa Zeeland inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is (normenkader).

Met dit Controleprotocol wordt invulling gegeven aan artikel 3 van de Controleverordening. Voor de tolerantiegrenzen (goedkeuring en rapportage) hebben wij ons geconformeerd aan de wettelijke minimumkaders.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

De accountantscontrole is gericht op het geven van een oordeel over:

- De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten, lasten en de grote en samenstelling van het vermogen;
- Het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties (in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen van het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland);
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- Het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen van het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland”.

3 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

De *goedkeuringstolerantie* is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring.

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De *rapporteringstolerantie* is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen, voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

In het onderstaande schema zijn de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie(s) opgenomen. Deze komen overeen met het wettelijk minimum.

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% bruto lasten)	< =1%	>1% < 3%	-	>=3%
Onzekerheden in de controle (% bruto lasten)	< =3%	>3% <10%	>=10%	-

Op basis van de begroting 2013 betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 43.000,-- (1% van de totale lasten¹) en een totaal van onzekerheden van circa € 129.000,-- (3% van de totale lasten) de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet aantasten.

Voor de rapporteringstolerantie geldt als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid ≥ € 20.000,- rapporteert.

¹ De bepaling van het bedrag van de totale lasten is afhankelijk van de werkelijke totale lasten volgens de jaarrekening. Bij het opstellen van het controleprotocol is het werkelijk bedrag nog niet bekend en kan het bedrag van de totale lasten volgens de begroting worden ingevuld.

4 Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

De accountant beoordeelt de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen aan de hand van 9 rechtmatigheidscriteria:

Rechtmatigheidscriteria	1	2
1. Begrotingscriterium		x
2. Calculatiecriterium	x	
3. Valueringscriterium	x	
4. M&O-criterium		x
5. Volledigheidscriterium	x	
6. Adresseringscriterium	x	
7. Aanvaardbaarheidscriterium	x	
8. Voorwaardencriterium		x
9. Leveringscriterium	x	

1 = Afgedekt door de controle, leidend tot het getrouwheidsoordeel.

2 = Niet afgedekt door de controle leidend tot het getrouwheidsoordeel, maar door de rechtmatigheidscontrole.

Het begrip rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole richt zich vooral op de financiële rechtmatigheid, en is hierdoor beperkter dan het juridische begrip rechtmatigheid. Met *financiële rechtmatigheid* wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. Voorts geldt dat de accountant de rechtmatigheid van handelingen en beslissingen van niet-financiële aard niet actief inhoudelijk hoeft te toetsen. Het kan echter wel zo zijn dat onrechtmatige handelingen en beslissingen van niet-financiële aard op termijn kunnen leiden tot financiële gevolgen. De accountant kan in dit kader volstaan met het beoordelen van het interne systeem van risico-afwegingen en (juridische) kwaliteitsborging, alsmede met het beoordelen van de uitkomsten van dit systeem.

5 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- Externe wet- en regelgeving en interne regelgeving (voor zover het door het algemeen bestuur vastgestelde regels betreft), zoals opgenomen in het 'Normenkader' (zie bijlage 1 bij dit Protocol);
- De naleving van de volgende kaders:
 1. De begroting;
 2. De Financiële verordening Sabewa Zeeland;
 3. De Controleverordening Sabewa Zeeland;

Voorwaarden criterium

Bij de toetsing aan het voorwaardencriterium (recht, hoogte, duur) controleert de accountant of de financiële beheershandelingen rechtmatig, dus in overeenstemming met wet- en regelgeving, zijn verricht. Om dit mogelijk te maken is een overzicht van de geldende wet- en regelgeving met bepalingen over financiële beheershandelingen opgesteld, het Normenkader (bijlage 1). Dit Normenkader wordt indien noodzakelijk (jaarlijks) geactualiseerd.

In het normenkader zijn onder de interne regelgeving de verordeningen en kaderstellende besluiten van het algemeen bestuur opgenomen. Interne regels van directie of het dagelijks bestuur naar de ambtelijke organisatie c.q. besluiten van het dagelijks bestuur vallen daar in principe buiten. Indien dergelijke besluiten van het dagelijks bestuur verplicht zijn op grond van een verordening van het algemeen bestuur gaat de accountant alleen na of het besluit ook daadwerkelijk door het dagelijks bestuur is vastgesteld en of dit aan de gestelde voorwaarden voldoet. Verder worden ten aanzien van de interne regelgeving uitsluitend die bepalingen getoetst die recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen betreffen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door het algemeen bestuur of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Bepalingen in wet- en regelgeving die niet worden nageleefd (voorwaardencriterium) maar die zeer waarschijnlijk geen financiële consequenties hebben die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, leiden alleen tot een opmerking in het verslag van bevindingen. Vloeien daaruit wel financiële consequenties voort die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, dan worden deze wel meegewogen in het accountantsoordeel en worden vermeld in het rapport van bevindingen. Deze fouten worden gekwantificeerd door de uit regelgeving in het normenkader blijken mogelijke consequenties voor de betreffende jaarrekeningpost in geld uit te drukken.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand dienen te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. De begroting wordt door het algemeen bestuur geautoriseerd op programmaniveau. Dit betekent dat de toetsing aan het begrotingscriterium ook op dit niveau plaatsvindt. Deze toetsing omvat het volgende:

- zijn de baten en lasten geboekt op het juiste programma;
- zijn de baten en lasten geboekt op het juiste begrotingsjaar (valuteringscriterium);
- zijn de in het programma opgenomen bedragen toereikend.

In de jaarrekening wordt per programma een overzicht van de begrotingsoverschrijdingen en onderschrijdingen opgenomen. Dit overzicht bevat een toelichting op overschrijdingen / onderschrijdingen

op programmaniveau en de kwalificatie van de overschrijding op basis van de door de commissie BBV in de kadernota Rechtmatigheid opgenomen soorten begrotingsoverschrijdingen en hun consequenties (zie bijlage 2).

Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang hoeverre de begrotingsoverschrijding of – onderschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid en/of gecompenseerd wordt door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het algemeen bestuur. Voor de bepaling hiervan zijn in bijlage 2 de richtlijnen voor de begrotingsonrechtmatigheid opgenomen. In deze richtlijnen bepaald het algemeen bestuur welke overschrijdingen passen binnen het bestaand beleid. De begrotingsoverschrijdingen of –onderschrijdingen dienen goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen.

M&O criterium

Bij het M&O criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik) gaat het er dus om dat door foute informatie van derden verkeerde beslissingen worden genomen.

Voor het M&O-criterium worden de volgende definities gehanteerd:

- Misbruik:
het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of uitkeringen te verkrijgen of niet of dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.
- Oneigenlijk gebruik:
het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

In tegenstelling tot andere getrouwheids- en rechtmatigheidsaspecten gaat het bij het M&O criterium in het bijzonder om vast te stellen dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen en dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan de actuele omstandigheden en te handhaven is. Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om M&O te voorkomen.

Voor Sabewa Zeeland en de werkzaamheden die ze voor de deelnemers verricht (niet behorend tot de jaarrekening) komen de volgende risicogebieden in beeld:

- integriteit;
- personeelskosten;
- inkopen en aanbesteden;
- belastinginkomsten.

De risico's op het gebied van subsidies, schadeclaims, vergunningverlening en handhaving komen niet of nauwelijks voor.

Ten aanzien van de rechtmatige heffing en inning van belastinggelden wordt aan apart verantwoordings- en controleprotocol opgesteld, tevens zal hiervoor een intern controleplan opgesteld worden.

5.1 Rapportering door dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur rapporteert het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages 2x per jaar (in de maanden mei en september) over de realisatie van de begroting van Sabewa Zeeland. Daarnaast worden voorziene overschrijdingen in de eerste volgende vergadering van het algemeen bestuur gemeld (art. 5 resp. art. 4 Financiële verordening Sabewa Zeeland).

6 Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

Verslag van bevindingen.

Over de jaarrekeningcontrole wordt een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur.

Hieraan voorafgaand wordt het dagelijks bestuur in de gelegenheid gesteld om:

- vooraf herstelmaatregelen te treffen;
- te reageren op door de accountant geconstateerde onrechtmatigheden en onvolkomenheden;
- te reageren op de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd:

- over de opzet en uitvoering van het financiële beheer;
- of de beheerorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm.

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht en gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, enz.)

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 3 van dit protocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door Sabewa Zeeland gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring.

In de Controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Bijlagen

Bijlage I Normenkader

Onderwerp	Externe wet- en regelgeving	Interne regelgeving (AB)
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Waterschapswet • Wet gemeenschappelijke regelingen • Algemene Wet Bestuursrecht 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland • DVO Huisvesting en int.faciliteiten, DVO automatisering waterschap Scheldestromen
Begroting en verantwoording	<ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) • Waterschapsbesluit • Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) • Kadernota rechtmatigheid (com. BBV) 	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële verordening Sabewa Zeeland • Controleverordening Sabewa Zeeland • DVO P&C waterschap Scheldestromen
Inkoop	<ul style="list-style-type: none"> • EU-aanbestedingsregels • Richtlijn 2004/17 + 2004/18 EG • Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (tot 1-4-2013) • Aanbestedingswet 2012 (m.i.v. 1-4-2013) • Aanbestedingsbesluit • Aanbestedingsreglement werken (ARW) 	
Personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Ambtenarenwet • Fiscale wetgeving • Sociale wetgeving • CAR/UWO 	DVO personeels- en salaris adm. gemeente Terneuzen
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> • Wet financiering decentrale overheden • Wet HOF (2014) 	
Belastingen	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) • Wet op de omzetbelasting • Wet op het BTW compensatiefonds • Uitvoeringsregeling BTW compensatiefonds 	

Bijlage 2 Nadere toelichting op begrotingsafwijkingen

De commissie BBV heeft in de Kadernota Rechtmatigheid de volgende soorten begrotingsafwijkingen onderkend.

<i>Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:</i>	<i>Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel</i>	<i>Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel</i>
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X **)	
Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X **)	
Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

**Voor dit type begrotingsoverschrijdingen doet de commissie BBV de suggestie om regels vast te leggen over de vraag of de accountant deze moet meewegen in zijn oordeel. Deze overschrijdingen zijn strikt genomen onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid zijn gebeven. In overeenstemming met het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) is het dan niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijding betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende verklaring kan worden gegeven.

Bij de door het dagelijks bestuur op te stellen analyse met betrekking tot begrotingsafwijkingen (art. 28 BBV) worden de volgende richtlijnen betrokken:

Begrotingsafwijkingen

Bij het operationaliseren van rechtmatigheid worden de volgende categorieën afwijkingen onderscheiden:

1. Begrotingsonderschrijdingen
Kostenonderschrijdingen/opbrengstenoverschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd als zij passen binnen het bestaande beleid.
2. Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid
Overschrijdingen worden toegelicht:
 - a. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd. Derhalve geen onrechtmatigheid.
 - b. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals:
 - Doorberekening van indirecte kosten, onder voorwaarde dat de totale apparaatskosten zoals verantwoord op de kostenplaatsen niet worden overschreden;
 - Kapitaalslasten, onder voorwaarde dat de investeringskredieten door het algemeen bestuur zijn geautoriseerd;
 - Overschrijdingen als gevolg van fouten in de begroting;
 - Dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het BBV.
 Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd, derhalve geen onrechtmatigheid.
 - c. Kostenoverschrijdingen tijdig gesignaleerd
Wanneer de kostenoverschrijdingen tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld en deze hiermee heeft ingestemd, worden de overschrijdingen, ook in het geval dat ze niet tot een begrotingswijziging hebben geleid, niet als onrechtmatig beschouwd. Dit moet blijken uit de notulen en/of besluiten van het algemeen bestuur.
 - d. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan niet tijdig aan het algemeen bestuur konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld:
 - Een open einde (subsidie)regeling;
 - Faillissement van debiteuren / vorderingen die niet geïnd kunnen worden;
 - Wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving met financiële consequenties;
 - Realisatie op begrote subsidieverwachtingen;

- Rente ontwikkeling op geld- en kapitaalmarkt;
- Verplichte uitgaven
- Uitgaven die naar hun aard onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd, derhalve geen onrechtmatigheid.

- e. Kostenoverschrijdingen op programmaniveau betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gerapporteerd. Bijvoorbeeld:
- Een verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse gegevensverstrekking al wel bekend, maar is geen voorstel tot begrotingsaanpassing meer ingediend;
 - Idem met betrekking tot overschrijdingen van een investeringskrediet.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaand beleid vallen, kunnen deze door het algemeen bestuur bij de jaarrekening alsnog geautoriseerd waardoor het karakter van onrechtmatigheid wordt opgeheven.

3. Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door het algemeen bestuur goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn. Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. De overschrijdingen kunnen door het algemeen bestuur bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd. Dit soort posten wordt apart zichtbaar gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland op 6 februari 2014,

J.H. Herselman,
voorzitter

mr. A.J. Meeuwsen,
directeur

Stand van zaken implementatie belastingapplicatie Sabewa Zeeland

Inleiding

Sinds de gunning van de opdracht op 14 juni 2013 tot levering en implementatie van een belastingapplicatie voor Sabewa Zeeland aan PinkRocade is veel werk verzet om vanuit 9 verschillende ('oude') belastingapplicaties van de deelnemers in Sabewa Zeeland tot één aanslagbestand te komen van waaruit gecombineerde aanslagen kunnen worden opgelegd. Dit proces kent grofweg twee stappen. Deze stappen worden hieronder beschreven, waarbij ingegaan wordt op de actuele stand van zaken. Ook wordt inzicht gegeven in nog te verrichten werkzaamheden.

Conversieproces

I. Conversie van alle belastinggegevens naar één database

In iedere belastingapplicatie zijn per belastingplichtige de voor hem vastgestelde belastingsoorten en heffingsmaatstaven opgenomen. Al deze gegevens zijn vanuit de individuele databases naar de nieuwe database overgezet. Dit proces (de gegevensconversie) is voor de gemeentelijke heffingen volledig afgerond en geaccepteerd, voor de waterschapsheffingen is dit deels opgeleverd en geaccepteerd.

Het algemene beeld is dat dit onderdeel van de implementatie goed is verlopen; er is weinig gegevensuitval. Daar waar uitval was, was deze verklaarbaar en inmiddels vrijwel volledig weggewerkt.

II. Inrichting en in werking stellen van werkprocessen in de nieuwe belastingapplicatie

Om de gegevens die in stap I zijn ingevoegd in de nieuwe belastingapplicatie 'op te werken' tot actuele gegevens die tot een juiste belastingaanslag kunnen leiden, is het nodig deze gegevens 'aan te sluiten' op gegevensstromen. De meest belangrijke gegevensstromen voor de combi-aanslag zijn:

- Persoonsgegevens uit de gemeentelijke basisregistratie personen (GBA);
- Gegevens omtrent eigendom uit kadastrale bestanden (Kadastermutaties).

Om te borgen dat de gegevensconversie op een (achteraf) controleerbare manier zou verlopen, is het noodzakelijk geweest de mutatiestromen van het GBA en Kadaster bij het aanvangen van de gegevensconversie stil te leggen.

Dat betekent dat momenteel de kadastermutaties vanaf 1 juli 2013 tot en met 31 december 2013 verwerkt dienen te worden en eveneens van een omvangrijke periode de GBA mutaties. Niet of deels verwerken van deze kadastermutaties is geen optie; aangezien voor een aantal belastingen de eigendomstoestand op 1 januari bepalend is. Het niet (of deels) verwerken van GBA mutaties is evenmin een optie aangezien dit zonder enige twijfel zal leiden tot aanslagoplegging aan verkeerde of inmiddels overleden belastingplichtigen.

Planning

Bij brief van 19 december 2013 zijn de deelnemers geïnformeerd over het feit dat het opleggen van de combi-aanslag met dagtekening 31 januari 2014 niet mogelijk was. Met name de grote stroom aan mutaties die nog verwerkt moet worden is daarbij een bottleneck. Alle beschikbare capaciteit wordt momenteel ingezet om de mutaties zo snel

al mogelijk te kunnen verwerken. Ook is door het Dagelijks Bestuur extra budget beschikbaar gesteld om capaciteit hiervoor te kunnen inhuren.

In grote lijnen zijn er -naast de hierboven benoemde mutatieverwerking- de volgende 'hobbels' te nemen alvorens tot de aanslagoplegging te kunnen overgaan:

- Een volledige acceptatie door het testteam van Sabewa Zeeland van zowel de gegevensconversie als de opgeleverde functionaliteit;
- Het succesvol uitvoeren van SEPA-werkzaamheden; bestaande uit nog uit te voeren systeemaanpassingen en het succesvol verwerken van een testbestand door de BNG;
- Het verwerken van de WOZ-waardebestanden ten behoeve van de aanslagregels onroerende-zaakbelasting en watersysteemheffing gebouwd;
- Het succesvol draaien van 'proefkohieren';
- Het succesvol testen van het nieuwe printprogramma dat DataB ten behoeve van Sabewa Zeeland schrijft voor de gecombineerde aanslagvervaardiging.

Conclusie

Ten opzichte van de laatste AB-vergadering van 28 oktober 2013 is veel vooruitgang geboekt; meer en meer medewerkers zijn dagelijks in de nieuwe applicatie aan het werk en is merkbaar dat de kanteling naar één gecombineerd werkproces is ingezet. Momenteel start de organisatie met het meest arbeidsintensieve deel van de planning; de mutatieverwerking door de medewerkers van Sabewa Zeeland ten behoeve van de opbouw van een actueel bestand voor de aanslagvervaardiging. Bij zowel PinkRocade als de medewerkers van Sabewa Zeeland is helder in beeld welke stappen van de planning nog doorlopen moeten worden. Tijdens de op 6 februari 2014 geplande AB-vergadering wordt u van de laatste stand van zaken op de hoogte gesteld.

Vergaderschema DB en AB Sabewa Zeeland

DB	AB
Donderdag 6 februari 2014	Donderdag 6 februari 2014
Donderdag 27 maart 2014	Donderdag 19 juni 2014
Donderdag 28 augustus 2014	Donderdag 18 september 2014
Donderdag 23 oktober 2014	Donderdag 4 december 2014